

**STANOVENÍ NEJISTOTY KALIBRACE
A POUŽITÍ PŘÍSTROJŮ MĚŘÍCÍCH PRŮTOK**
**Část 2: Nelineární kalibrační
závislosti**

**ČSN
ISO 7066-2**

25 7702

Assessment of uncertainty in the calibration and use of flow measurement devices Part 2: Non-linear calibration relationships

Evaluation de l'incertitude dans l'étalonnage et l'utilisation des appareils de mesure du débit Partie 2: Relations d'étalonnage non linéaires

Messungssicherheit bei der Kalibrierung und Anwendung von Durchflussmessenrichtungen Teil 2: Nichtlineare Kennlinien

Tato norma obsahuje ISO 7066-2:1988

Národní předmluva

Citované normy

ISO 5168 - dosud nezavedena

ISO 7066-1 - dosud nezavedena

Obdobné mezinárodní, regionální a zahraniční normy

NF X 10-108 Évaluation de l'incertitude dans l'étalonnage et l'utilisation des appareils de mesure du débit. Partie 2: Relations d'étalonnage non linéaires (Stanovení nejistoty kalibrace a použití přístrojů měřících průtok. Část 2: Nelineární kalibrační závislosti)

BS 7118: Part 2 Measurement of fluid flow: Assessment of uncertainty in the calibration and use of flow measurement devices. Non-linear calibration relationships. (Měření průtoku tekutin: Stanovení nejistoty kalibrace a použití přístrojů měřících průtok. Nelineární kalibrační závislosti)

Deskriptory podle Tezauru ISO ROOT

Kód deskriptoru/znění deskriptoru: CWG/průtok, BGJ/měření průtoku, BCB/BCD/měřicí přístroje, BL/BY/zkoušení, BLB/zkušební zařízení, BBR/kalibrace, CCK.WH/analýza chyb

Vypracování normy

Zpracovatel: Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka Praha, IČO 020 711, Dr. Tomáš Nachtmann, CSc.

Technická normalizační komise: TNK 30 Měření průtoku kapalin a plynů v uzavřených profilech

Pracovník Institutu pro technickou normalizaci: Ing. Miroslav Pospíšil

Ó Český normalizační institut, 1993

15233

Strana 2

**STANOVENÍ NEJISTOTY KALIBRACE
A POUŽITÍ PŘÍSTROJŮ MĚŘÍCÍCH PRŮTOK
Část 2: Nelineární kalibrační závislosti**

**ISO 7066-2
První vydání
1988-07-01**

MDT 681.121.87:532.575

Deskriptory: flow measurement, liquid flow, calibration, flow rate, error analysis

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních organizací (členů ISO). Na mezinárodních normách obvykle pracují technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být zastoupen v této technické komisi. Práce se zúčastňují i mezinárodní organizace, vládní i nevládní, s nimiž ISO navázalo pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) na všech záležitostech elektrotechnické normalizace.

Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozesílají členům ISO k hlasování před jejich prohlášením za mezinárodní normy Radou ISO. Ke schválení je zapotřebí souhlasu alespoň 75 % hlasujících členů.

Mezinárodní norma ISO 7066-2 byla připravena technickým výborem ISO/TC 30 Měření průtoku v uzavřených potrubích.

Všechny mezinárodní normy podléhají občas revizím, a proto je zapotřebí pro správnost odkazů používat poslední vydání.

Obsah	strana
0 str. Úvod	3
1 Předmět normy	3
2 Odkazy na normy	3
3 Termíny a definice	3
4 Značky a zkratky	3
5 Vyrovnání do křivky	4
5.1 Všeobecně	4
5.2 Výpočetní metody	5
5.3 Výběr optimálního stupně vyrovnání	5
6 Nejistota	6
Přílohy	
A Regresní metody	7
B Vyrovnání do ortogonálně polynomicke křivky	10
C Počítačový program používající ortogonální polynomy	12
D Příklady	18
E Metoda konečných diferencí	28

0 Úvod

O metodě vyrovnání závislosti kalibračních údajů do přímky a stanovení nejistoty kalibrace je pojednáno v ISO 7066-1. ISO 7066-2 pojednává o případech, v nichž přímka je nevhodná pro

presentaci kalibračních hodnot.

1 Předmět normy

Tato část ISO 7066 popisuje postupy pro vyrovnání nelineárního¹⁾ souboru kalibračních údajů do polynomické závislosti kvadratického, kubického a vyššího stupně za použití kriteria nejmenších čtverců a stanovení nejistoty výsledné kalibrační křivky. Bere v úvahu pouze celočíselné hodnoty exponentů polynomu.

Protože je všeobecně nepraktické dělat tento typ vyrovnání do křivky a stanovení nejistoty bez použití počítače, je v této části ISO 7066 předpokládáno jeho použití uživatelem. V mnoha případech bude možno využít standardní rutiny, které jsou k dispozici ve většině počítačů; jako alternativa smí být použit program ve Fortranu, jehož výpis je v příloze C. Příklady použití těchto metod jsou uvedeny v příloze D. Extrapolace mimo rozsah kalibračních hodnot není dovolena. Přílohy A, B, C, D a E nejsou integrální částí této části ISO 7066.

-- Vynechaný text --